

УДК 346.53

Русінська І.С.,

студентка 41 гр. ФФБС

Науковий керівник - Коцюрубенко Г.М.,

к.е.н., доцент,

Одеський національний економічний університет

Фінансові важелі детінізації у сфері зовнішньоекономічної діяльності

На сучасному етапі розвитку економіки немає жодної країни, в якій би був відсутній тіньовий процес у сфері зовнішньої економічної діяльності. За оцінками експертів, орієнтовні обсяги міжнародного товарообігу, пов'язаного з контрабандою, торгівлею «піратськими товарами», перевищують 20% легального світового товарообігу; «відмивання» тіньових доходів у сфері міжнародного бізнесу сягає 2–5% світового валового продукту [1, с. 36].

Причини виникнення тіньової економіки в Україні:

- високі ставки, велика кількість та складний процес розрахунку податків;
- прагнення підприємців отримати надприбуток від господарської діяльності;
- встановлення пільгових умов для окремих суб'єктів господарської діяльності. [2, с. 17]

Практичний аналіз можливостей розвитку тіньового процесу в різних секторах економіки свідчить, що найбільш сприятливими умовами для його здійснення є зовнішньоекономічна діяльність. Це пов'язано з особливостями перетину кордонів, масовістю режимів й операцій з експорту та імпорту товарів, з недостатньою законодавчою базою у цій сфері.

Тіньова діяльність у зовнішньоекономічній сфері пов'язана зі здійсненням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності сумнівних або таких, що порушують чинне законодавство та не враховуються офіційною статистикою, зовнішньоторговельних операцій. Суб'єкти ухиляються від сплати податків та

зборів з метою мінімізації економічних витрат та максимізації прибутків. [3, с. 60]

Підвищення ефективності протидії розвитку тіньової економіки в усіх її проявах сприятиме нормалізації економіки та зменшенню можливостей незаконного збагачення. Основним суб'єктом протидії тінізації економічної діяльності у сфері зовнішньої торгівлі є Державна фіскальна служба України та Антимонопольний комітет України. Необхідно забезпечити належну взаємодію та обмін інформацією між цими державними органами.

Також доцільним буде:

- проведення повномасштабної податкової реформи, що включає в себе зниження ставок прямих податків (ПДФЛ та податок на прибуток) з заміщенням їх податками на нерухомість (на основі оціночної вартості), що зменшить стимули для ухилення від сплати податків;
- країні потрібна комплексна стратегія по зниженню неформальної економіки. До неї увійдуть два пріоритетних напрямки: посилення контролю за великомасштабними відхиленнями і закриття каналів витоку капіталів в офшори без оподаткування;
- детінізація економіки не повинна зводитися тільки до посилення державного контролю за малим бізнесом.

Отже, реалізація запропонованих заходів детінізації економіки у цілому і зовнішньоекономічної діяльності зокрема забезпечить поступальний розвиток вітчизняного підприємництва.

Список використаних джерел:

1. Флейчук М.І. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки: теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації: Монографія. – Львів: Ахілл, 2008. – 660 с.
2. Гуров О.І. Організована злочинність і тіньова економіка. - М.: Економіка, 2001. - 35 с.
3. Герасимов П.А. Тіньовий сектор // Фінанси та кредит 2004.- №17. - С. 60-62.